

Тарасюк Галина Миколаївна

д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування,
Житомирський державний технологічний університет,
м. Житомир

НЕОБХІДНІСТЬ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Analysis enterprises for last years shows that the factors that ensure economic growth had exhausted itself, there are many factors that hinder the development of innovative economy. Therefore, we must make a number of measures to improve, the rise and development of innovation.

Важливим питанням для розвитку вітчизняних підприємств є забезпечення активізації інноваційної складової. Аналіз діяльності підприємств за останні роки свідчить, що фактори, які забезпечують економічне зростання сьогодні багато в чому себе вичерпали. Однією із проблем є зниження інноваційної активності підприємств, але навіть вона часто не сприяє підвищенню конкурентоспроможності, тому що залишається сконцентрованою на розширення асортименту продукції, а не спрямовується на досягнення світових стандартів якості підвищення ефективності виробництва.

Основними перешкодами, які заважають розвитку інноваційної економіки є: недосконалість нормативно-правової бази; фактична неготовність університетів виконувати розробки на замовлення великого бізнесу; бюрократизація процесів (не тільки в державних структурах, але й у великих корпораціях); брак висококваліфікованих фахівців (у великих компаніях немає професійних інноваційних менеджерів, в малих - комерсантів і маркетингових); ринкові інструменти підтримки і стимулювання інвестицій в інновації в Україні до цього часу не є елементами системного механізму, а носять найчастіше випадковий характер, як у частині своєї появи, так і в частині їх використання. Нарешті, інновації тільки входять в моду, стаючи необхідною частиною будь-якої компанії. Значна частина перерахованих проблем може бути успішно вирішена шляхом налагодження ефективної комунікації між великим бізнесом і всіма зацікавленими учасниками інноваційного ринку.

Інноваційний процес має пронизувати все підприємство і впливати на всі його підсистеми: організаційну структуру, мотивацію праці, технологію, інфраструктуру, комунікаційні потоки, рухливність персоналу, стиль керівництва, інформаційну систему, організаційну культуру тощо. Зміни будь-якого виду і функціонального призначення в системі суб'єкта господарювання призводять до виникнення проблем різного рівня і викликають трансформацію потенціалу. Для підвищення ефективності інноваційної діяльності необхідно, перш за все, забезпечити просування, стимулювання факторів, які сприяють інноваційній діяльності: економічних та технологічних – наявність резерву фінансових, матеріально-технічних засобів, необхідної господарської та науково-технічної інфраструктури; політичних та правових – законодавчі заходи (особливо пільги), які заохочують інноваційну діяльність, державна підтримка інновацій; організаційно-управлінських – гнучкість організаційних структур, демократичний стиль управління, формування цільових, проблемних груп, реінжиніринг; соціально-психологічних та культурних – моральне заохочення, забезпечення можливостей самореалізації, звільнення творчої праці від рутини тощо.

Для забезпечення піднесення інноваційного розвитку підприємств, та й економіки в цілому, потрібно упорядкувати наявну систему законодавства та доповнити її цілою низкою необхідних документів, які б регламентували та забезпечували всі складові інноваційної політики держави (створення та розвиток інноваційної інфраструктури, розвиток трансферу технологій, венчурне фінансування, формування національної інноваційної системи, розвиток високотехнологічного виробництва, інтеграцію науки, освіти та виробництва, регіональний інноваційний розвиток; формування інноваційних (технологічних) кластерів та інше) і створювали стимулююче середовище для результативного здійснення процесу оновлення продукції та технологій на підприємствах.

Для розвитку інноваційної діяльності необхідно: передбачати в Державному бюджеті цільове фінансування на створення інноваційної інфраструктури, реалізацію інноваційних високотехнологічних проектів технологічних парків в частині компенсації відсотків по кредитах, що залучені для їх реалізації, та фінансову підтримку таких проектів, що відібрані на конкурсних засадах; сприяти розвитку інноваційних структур при вищих навчальних закладах, діяльність яких спрямована на комерціалізацію їх наукових розробок; запровадження ринкового механізму формування та наближення до споживача наукових і науково-технологічних пропозицій для встановлення наявного попиту на відповідний інтелектуальний продукт; законодавчо визначити стимули для здійснення технологічного оновлення морально застарілого виробництва, створити сприятливі економічні умови для здійснення науково-технологічної діяльності підприємствами всіх форм власності, які несуть підвищені ризики при впровадженні не апробованих на практиці інтелектуальних складових технологій.